

Strategi for Rigsrevisionens
anvendelse af eksterne eksperter
ved årsrevisionen og i de større
undersøgelser

November
2008

revisionen
rigsrevisionen

rigsrevisionen

I. Indledning

1. Dette er en strategi for Rigsrevisionens anvendelse af eksterne eksperter i revisionen, dvs. i årsrevisionen og i de større undersøgelser.
2. Ved eksterne eksperter skal i denne strategi forstås eksterne parter, som Rigsrevisionen køber en ydelse hos. Den eksterne ekspert kan fx være et konsulentfirma, en universitetsforsker eller en forsknings- og evalueringsinstitution.
3. Formålet med strategien er at udpege områder, hvor det vil være særligt relevant at inddrage eksterne eksperter i revisionsarbejdet. Strategien giver eksempler på, hvilken merværdi brugen af eksterne eksperter kan give Rigsrevisionens revisioner. Strategien sætter ligeledes rammerne for anvendelsen af eksterne eksperter.
4. Rigsrevisionen har i en længere årrække anvendt eksterne eksperter i de større undersøgelser. Det har ofte været i en tidlig fase af undersøgelserne, og anvendelsen af den eksterne ekspertise er ofte ikke afrapporteret eksplicit i de endelige beretninger. Også i årsrevisionen har der tidligere været anvendt eksterne eksperter, omend i begrænset omfang.

II. Hvornår er det relevant at anvende eksterne eksperter?

5. Formålet med at anvende eksterne eksperter er at supplere Rigsrevisionens styrker inden for årsrevisionen og de større undersøgelser. Eksterne eksperter kan med deres ekspertise understøtte kvaliteten og effekten af Rigsrevisionens revisioner.

Det er relevant at anvende eksterne eksperter, hvis det tilføjer merværdi til vores revisioner. Ved at anvende eksterne eksperter bliver vi i stand til at inddrage temaer og perspektiver, som vi ellers ikke ville have taget med i revisionerne. Værdien af vores revisioner bliver dermed større for vores interessenter: Statsrevisorerne, de virksomheder, vi undersøger, og borgerne.

6. Hidtidige erfaringer har vist, at vores revisioner har høstet store fordele ved at anvende eksterne eksperter.

Eksterne eksperter med særlig faglig og teknisk indsigt i det område, der revideres, kan understøtte de mere tekniske analyser i revisionerne. Ligeledes gør anvendelsen af eksterne eksperter det muligt at gennemføre meget resursetunge undersøgelser, fx komplekse, statistiske undersøgelser. Endelig anvendes den viden, der opnås gennem samarbejdet med eksterne eksperter, fremadrettet i Rigsrevisionens efterfølgende undersøgelser, og den bidrager hermed til udviklingen af de metoder og teknikker, som Rigsrevisionen anvender.

7. Nedenstående skema giver en oversigt over, hvordan anvendelsen af eksterne eksperter kan give merværdi i revisionsarbejdet.

Hvordan kan eksterne eksperter understøtte revisionsarbejdet?

Eksterne eksperter, som har et dybere eller bredere kendskab til de områder, som Rigsrevisionen reviderer, kan bistå med følgende:

- **Præcisere revisionernes fokus**
Med en faglig, teknisk indsigt og et indgående branchekendskab kan eksterne eksperter supplere Rigsrevisionens egne risikoanalyser og forundersøgelser og herigennem medvirke til at sikre, at alle væsentlige områder tages med i revisionerne. Revisionernes resultater gøres hermed endnu mere anvendelige, da væsentlige faglige områder tages med og vurderes i forbindelse med revisionen frem for udelukkende forvaltningsmæssige områder.
- **Udvide revisionernes fokus**
Hermed sættes revisionens tilrettelæggelse og resultater ind i en bredere, eller mere tværgående, sammenhæng og supplerer revisionsarbejdet med international benchmarking, tværgående analyser, omfattende konsekvensvurderinger e.l.
- **Understøtte den faglige, tekniske kvalitetssikring af revisionerne**
Gennem løbende sparring i revisionsprocessen kan foreløbige resultater vurderes og drøftes og dermed forbedre revisionernes endelige konklusioner.

Eksterne eksperter, som har særlige metodemæssige erfaringer og styrker, kan bistå med følgende:

- **Gøre det muligt at anvende komplekse og resursekrævende metoder**
Dette kan fx være større statistiske undersøgelser, som Rigsrevisionen ikke selv har kapacitet til at gennemføre.
- **Understøtte udviklingen af metoder og teknikker**
For herigennem at bidrage til, at Rigsrevisionen anvender de mest relevante og anerkendte metoder i revisionerne.
- **Kvalitetssikre metodevalg og metodeanvendelse**
Gennem løbende sparring i revisionsprocessen kan det korrekte metodevalg og den rette metodeanvendelse sikres.

8. Ud over at anvende eksterne eksperter i revisionsarbejdet indhenter Rigsrevisionen bistand fra andre eksterne parter. Dette kan fx være samarbejde med interne revisioner og andre rigsrevisioner. Resultatet af dette giver naturligvis også merværdi i vores revisionsarbejde.

III. Praktiske eksempler

Eksempler på eksterne eksperters bidrag til revisionsarbejdet

- I beretning om elberedskabet i Danmark og i Norden (nr. 1/2008) blev der indgået samarbejde med et privat konsulentfirma med speciale i energi og klimaanalyser. De bidrog med faglig og teknisk viden om nødstrømsanlæg. Konsulenterne har foretaget en kortlægning af antallet af nødstrømsanlæg i statslige og regionale institutioner i Danmark og ligeledes deltaget i besøg på udvalgte anlæg sammen med Rigsrevisionen.
- I beretning om Lønmodtagernes Dyrtidsfond (nr. 13/2007) blev der indgået samarbejde med 2 universitetsprofessorer. En professor med speciale i finansiering har bidraget med generel indsigt i investeringer og har fungeret som løbende sparringspartner i revisionsarbejdet. En professor med speciale i selskabsret har udarbejdet et responsum om regelgrundlaget for revisionens områder. Responsummet er inddraget i revisionens analyser.
- Rigsrevisionens kontor for løn- og pensionsrevision har anvendt en konsulent med speciale i personalejura til at gennemgå Rigsrevisionens revisionsstandard for lønrevision og tilhørende kontrolmål. Konsulenten har givet sparring på, om Rigsrevisionen i lønrevisioner sætter fokus på de rette områder og på den rette måde.
- I beretning om Ørestads- og Metroprojektet (nr. 2/2000) blev der indgået samarbejde med en professor i byplanlægning, der har fremskaffet og behandlet oplysninger om økonomi og trafikprognoser ved større udenlandske og danske transportinfrastrukturprojekter med særligt fokus på udenlandske bybaneprojekter.
- I beretning om effekten af integrationsindsatsen over for nyankomne udlændinge (nr. 12/2007) blev der indgået samarbejde med et forskningsinstitut, der bidrog med metodisk kendskab om effektundersøgelser. De bidrog med generel undervisning og vejledning i effektundersøgelser (som også blev anvendt i årets 2 øvrige effektundersøgelser) samt sparring et par gange i løbet af undersøgelsen.

IV. Hvad er betingelserne for anvendelse af eksterne eksperter?

9. Betingelserne for anvendelse af eksterne eksperter i en revision er **altid** følgende:

- Anvendelsen af eksterne eksperter må ikke kompromittere Rigsrevisionens uafhængighed, integritet og troværdighed.
- Den eksterne ekspert er almindeligt anerkendt, uafhængig og uvildig.
- Den eksterne ekspert har faglige kompetencer eller ressourcer, som Rigsrevisionen ikke allerede råder over.
- Anvendelsen af eksterne eksperter sker som bidrag til en revision. Det er altid Rigsrevisionen, der udarbejder de afsluttende analyser og konklusioner samt har ansvaret for slutproduktet og den afsluttende rapportering.

10. Det er essentielt, at anvendelsen af eksterne eksperter ikke fører til, at der kan stilles spørgsmålstegn ved Rigsrevisionens uafhængighed. Dvs. at det altid er Rigsrevisionen, der har ansvaret for analysen samt drager de revisionsmæssige konklusioner af den. Det er helt centralt for Rigsrevisionens troværdighed, at de institutioner, vi reviderer, kan være fuldstændig sikre på, at det er Rigsrevisionen og ikke en ekstern ekspert, der vurderer dem.

V. Fra strategi til udførelse

11. De, der deltager i planlægning og gennemførelse af revisioner, overvejer, om anvendelsen af eksterne eksperter kan være relevant i den pågældende revision.

12. Den konkrete inddragelse af eksterne eksperter vil altid ske på baggrund af en situationsafhængig vurdering og under hensyntagen til ovennævnte betingelser, der sikrer, at Rigsrevisionens uafhængighed, integritet og troværdighed forbliver intakt.